

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્નના સમાન ગુણ છે.

1. સાર્વભૌમત્વ અંગે બોડિન, ઓસ્ટિન, હોબ્સ, લોક અને રુસોનું મંતવ્ય સ્પષ્ટ કરો. 14
અથવા
હકનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરી નૈસર્ગિક હક અને સામાજિક કરારવાદની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
2. શાસનના પ્રકાર તરીકે ઈશ્વરીય શાસન(દિવ્ય સત્તા) નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 14
અથવા
શાસનના પ્રકાર તરીકે લોકશાહી વ્યવસ્થાની સમીક્ષાત્મક રજૂઆત કરો.
3. સ્વતંત્રતાની વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ અને પ્રકારો સમજાવો. 14
અથવા
સમાનતાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેની વિશેષતાઓ સમજાવો.
4. અરાજકતાવાદની પરિભાષા સ્પષ્ટ કરી તેના મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય અને સિદ્ધાંતની સમજૂતી આપો. 14
અથવા
સમાજવાદની વ્યાખ્યા અને વિશેષતાઓ સમજાવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ સાત) 14
  1. રાજ્યની વ્યાખ્યા આપો.
  2. સાર્વ ભૌમત્વ એટલે શું ?
  3. વ્યક્તિની રાજ્ય પ્રત્યે મુખ્ય ફરજો કઈ છે?
  4. ઈશ્વરશાહી એટલે શું?
  5. નકારાત્મક સ્વતંત્રતા એટલે શું?
  6. માર્ક્સવાદનો મૂળ સિદ્ધાંત શું છે?
  7. 'Positive Philosophy' ના લેખક કોણ છે?
  8. ભારતીય બંધારણમાં ભાગ ત્રણ શેને લગતો છે?
  9. કાંટ અનુસાર નૈતિક કર્મ કયું છે?
  10. ધર્મનિરપેક્ષતા એટલે શું?
  11. લોકતંત્રના આદર્શ જણાવો.
  12. 'Das Capital' પુસ્તકના લેખકનું નામ આપો.

Instruction : Each Question carry equal marks.

1. Explain the views of Bodin, Austin, Hobbes, Locke, and Rousseau on sovereignty. 14
OR
Explain the nature of rights and discuss the concepts of natural rights and social contract theory.
2. Explain the concept of divine theory of government(theocracy). 14
OR
Give a critical account of democracy as a form of government.
3. Explain the definition, nature, and types of liberty. 14
OR
Explain the meaning of equality and describe its characteristics.
4. Define anarchism and explain its main objectives and principles. 14
OR
Explain the definition and features of socialism.
5. **Answer the following questions in one or two sentences (any seven)** 14
  1. Define the state.
  2. What is sovereignty?
  3. What are the main duties of an individual towards the state?
  4. What is the divine right theory?
  5. What is negative liberty?
  6. What is the fundamental principle of Marxism?
  7. Who is the author of Positive Philosophy?
  8. What does Part III of the Indian Constitution deal with?
  9. According to Kant, what is a moral act?
  10. What is secularism?
  11. Mention the ideals of democracy.
  12. Name the author of 'Das Kapital'.

